

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyach gmin Zalipie i Podlipie w sprawie wyłączenia ich wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żabnie, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dąbrowie.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. października 1888., którą udzielone nam zostały do zbadania petycyje gmin Zalipia i Podlipia, proszących o wydzielenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żabnie, a przydzielenie do okręgu takiegoż Sądu w Dąbrowie, mamy zaszczyt na podstawie zebranych wiadomości przedłożyć:

Gminy, o które rzecz idzie, liczące razem z obszarem dworskim 1.150 mieszkańców, do czasów organizacyi dzisiejszych powiatów t. j. do r. 1867 należały do Urzędu powiatowego w Żabnie. Podlipie odległe jest od Dąbrowy 14 $\frac{1}{2}$ klm., od Żabna 15 $\frac{1}{2}$, zaś Zalipie ma tylko 11 $\frac{1}{2}$ klm. do Żabna, czyli o 3 klm. bliżej niż do Dąbrowej. W uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 29. maja 1875. przyjęty został wniosek ustanowienia drugiego c. k. Sądu powiatowego w granicach starostwa dąbrowskiego z siedzibą w Żabnie, do okręgu którego zakwalifikowano petycyonujące obecnie gminy Podlipie i Zalipie. Uchwała ta dopiero w roku 1885. przez c. k. Rząd wykonaną została i od tego czasu nowy c. k. Sąd powiatowy w Żabnie, obejmujący 17.990 ludności, funkcjonuje.

Mieszkańcy gminy Podlipie jeszcze w roku 1887. udawali się z prośbą do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości o przeniesienie ich napowrót z okręgu Sądu powiatowego w Żabnie do takiegoż Sądu w Dąbrowej, lecz na skutek nie przychylnych relacyj tak obu c. k. Sądów powiatowych w Żabnie i Dąbrowej, tudzież Prezydium c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie i Sądu wyższego krajowego w Krakowie c. k. Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z dnia 13. czerwca 1887. L. 10.264. prośbę ich pozostawiło bez skutku.

Głównym powodem odmowy była ta okoliczność, iż wiele innych gmin do okręgu sądowego w Żabnie należących, a po za Podlipiem położonych miałyby z tytułu odległości słuszniejszą przyczynę do żądania przeniesienia ich do okręgu Sądu powiatowego w Dąbrowej i w razie przeniesienia Podlipia nie omieszkałyby domagać się również przeniesienia do Dąbrowej, a wtedy terytorjum Sądu powiatowego w Żabnie zostałoby zanadto zmniejszone, gdy przeciwnie zwiększyłby się okręg Sądu w Dąbrowej nadmiernie, a przez to ucierpiał tok spraw sądowych w obu graniczących sądach.

Ze mimo odmowy c. k. Ministerstwa sprawiedliwości tak się stało, dowodem petycyje niniejsze nietylko Podlipia ale i Zalipia, którym gdyby zadość uczyniono, rozkład ludności między pomienione sądy przedstawiały się w ten sposób, że Żabno miałyby 16.840 a Dąbrowa 41.765 mieszkańców.

Wydział Rady powiatowej w Dąbrowie z uwagi, że zmiana obu okręgów sądowych, mieszczących się w jednym starostwie w niczem nie narusza interesów powiatu autonomicznego, popiera żądania gmin petycyonujących, gdy przeciwnie c. k. Prezydum Sądu wyższego krajowego w Krakowie w odezwie swej z dnia 8. marca 1889 L. 1194 utrzymuje opinię swoją, jaką w tej sprawie udzieliło już w r. 1887. c. k. Ministerstwu sprawiedliwości i oświadcza się przeciw przenoszeniu.

W tym stanie rzeczy, Wydział krajowy z uwagi; że zakwalifikowanie gmin Podlipia i Zalipia do przyłączenia do utworzyć się mającego nowego Sądu powiatowego w Żabnie było wynikiem uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. maja 1875 r., — dalej, że otwarcie rzezonego sądu nastąpiło parę lat temu bo w r. 1885., a powody przez petycyonujących co do odległości od Żabna i Dąbrowy opierają się tylko na małożnacznój różnicy tej odległości na korzyść Dąbrowy, — wreszcie, gdy w obec tendencji tworzenia nowych c. k. Sądów powiatowych w kraju naszym, nie mogą być poważnie traktowane tego rodzaju małe niedogodności, na jakie powołują się w petycyach swoich gminy Podlipie i Zalipie, zwłaszcza gdy sprawa ta niejako w r. 1887. przez c. k. Ministerstwo sprawiedliwości już przesądzoną została, — nie uważa za właściwe przy niedawnem ukonstytuowaniu się Sądów powiatowych w Dąbrowie i Żabnie popierać życzenia gmin petycyonujących, dlatego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycyami gmin Podlipie i Zalipie w sprawie przeniesienia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żabnie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dąbrowej, przechodzi do porządku dziennego

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 23. marca 1889.

Marszałek krajowy.
Tarnowski w. r.

sprawozdawca:
Teofil Bereźnicki
Członek Wydziału krajowego.